

POMHAJ BÓH

ČAS OPIS EVANGELSKICH SERBOŬ

740 64 / 34485

1. čislo · ISNS 0032-4132

Budyšin, januar 1984/85

Lětnik 34

„Pomhaj Bóh!“, lubi čitarjo, Wam do noweho lěta!

Stowju Was z tutym postrowom na spočatku noweho lěta. Wón je zdobom najlěpše, štož móžu Wam do noweho lěta přeću a woprija wšo druhe, štož sej k nowemu lětu přejemy.

Kaž dotal chcu pak Was tež strowić z hronom za lěto 1984 a z małym wukladowanjom tutoho hrona. Wone steji w druhim lisće na Timoteja w přenim stawje, sedma rjadka: „Bóh njeje nam dał ducha bojósce, ale ducha mocy, lubosće a stroweje mysle.“

Tuto hrono budže nas přez lěto pře-wodźeć, a myslu sej, zo je wono zaso jara přihódne za naše duchowne žiwjenje. Mnohim chce woprawdže strach do kosćow zajěć, hdyž mysla na přichod, a woni so boja. Njedawno prajach najswěrniješy wopytowarce našich božich službow, zo dostanje namaj znata žona třeće džěčko. Na to poča tuta pobožna žona skoržić, kak móže što džensa do tutoho špatneho swěta tři džěci porodźić. Tu jewi so strach bojósce.

„Tak jara je Bóh swět lubował...“, steji pola Jana, a to je zakład toho, zo njetrebamy so bojeć. Předowanske teksty přenjeju nježelow adwenta w tutym cyrkwiskim léce rěča tež wo tym, zo je nadźija zakładny počink wěrjaceho křescana. A tu njeje mjenjena jenož nadźija na wěčne žiwjenje, ale nadźija křescana je počink, kotryž ma jeho cyle žiwjenje přewodźić. Pesimistiski křescan je tohodla zrudny swjaty.

Prěswědčenje, zo Bóh swět lubuje, a nadźija jako křescanski počink stej zakład twjerdženja japoštoła, zo njeje nam Bóh dał ducha bojósce.

Ale japoštoł njewostanje při negaciji stejo, wón njeprija jenož, što njeje. Wón praji nam tež jasnje, z kajkimi darami, z kajkimi kajkosćemi je Bóh tych wuhotował, kotřiž twjerdža, zo do njeho wěrja: woni su sylni, woni lubuja a woni maja strowu mysl.

Tute tři kajkosće słušeja hromadže. Wjeselu so, zo ma naš serbski ewangeliski přeložk jako třeću „strowu mysl“. Pola Luthera steji „Zucht“, w oficialnym němskim hronu „Besonnenheit“, a naši katolscy wěrybratřa maja tomu wotpowědowace słowo „rozważność“. Za najlěpši přeložk pak mam našu strowu mysl. Štož je stroweje mysle, wě so tež wobknjezić a wón z tutej strowej myslu wězo tež rozważuje a wotważuje, što je nuzne činić. Strowa mysl rěka pak tež, zo so prócuju, telko, kaž je móžno zhonić, so informować, zo sym sprawni w svojich sudženjach, zo njedam so w svojim mysljenju přejara wot začuow wozdźić.

Tajke strowe mysljenje je džensa wšudze trěbne. Tež w najwažnišim problemje našeho časa, we wojowanju wo zdźerženje měra. Jedyn znaty zapadoněmski teolog, Walter Kreck, je wudał

mału knižku pod titulom: „Antikomunizm jako najwažniši zadžewk při wojowanju wo měr“. Antikomunizm je zjaw mysljenja, nastajenja, kotryž njeje wot stroweho přemyslowanja nastaj, ale kotryž je žiwy wot njeprěmyslenych začuow.

Strowa mysl pak je tež trěbna, hdyž chcu być sylni, hdyž chcu měć móc přećiwo wšelakim spytowanjam wšedneho dnja, a wona je wosebje tež trěbna za křescansku lubosć.

Tuta lubosć, kotruž je nam Bóh danił, njeje wot začuow postajowana. Jězus praji jónu: „Hdyž jenož tych lubujeće, kotřiž tež was lubuja, kajke myto změjeće? Nječinja to tež clownicy?“ (Mat. 6, 46) Z tym je jasnje prajene, zo je boži dar lubosće wjac hač začuće, haj, zo nam tutón boži dar dawa móc, runje tych lubować, přećiwo kotrymž naše začuće rěči! Strowa mysl je trěbna, zo njerěču sobu, hdyž so cyle skupiny čłowjekow zasudźuja bjez praweho wopodstatnjenja. Příklad: Njedawno prašeše so při schadźowanju wobwodneho sejma, što so přećiwo tomu čini, zo „či Čěša“ pola nas wšo wotkupuja. Wotmołwa bě, zo je cyle jasne, zo kupujemy my w ČSSR wjele wjac, hač woni pola nas – žana přičina potajkim wjazojnjeje hidy, ale strowa mysl mi praji, zo je to dobra wuměna mjez přećelemi.

Nic bojósce, kotraž so bohužel džensa tež husto z našich klětkow předuje, z tym Boha hanjo, ale móc, lubosć a strowa mysl su počinki křescana, wot Boha

bohace wobdarjeneho. A tajki křescan, z tajkimi darami wobdarjena křescanska wosada, móže być woprawdžite žohnowanje za swět.

Přeju nam wšěm, zo bychmy, z tutyimi božimi darami wobdarjeni, wobdarjowali svojich sobučłowjekow a tak bože žohnowanje dale dawali!

Cyril Pjech, redaktor

Lubi čitarjo!

W tutych dnjach so nam husto wjele zboža za nowe lěto přeje. A tež my to našim přiwuznym a znatym přejemy. Druhdy pak so za to praji: Bože žohnowanje za nowe lěto. Je to něšto druhe hač zbožo? Što to je: žohnowanje?

Žohnowanje ma něšto z Bohom činić. Rěčimy tohodla wo božim žohnowanju. Na to tež pokazuje, zo na koncu božeje služby farar wosadnych žohnuje. Što pak so z tym stawa?

Z tym, zo farar na koncu božeje služby wosadnych žohnuje, wón jenož nje-preje, zo by Bóh tež potom z wěrjacymi był, hdyž nětko boži dom wopušća a so domoj wróća, ale wón z tym bože žohnowanje wudžěla. Druhdy so to samo přez napoloženje rukow stawa, kaž při křćenju, při konfirmaciji a při wěrowanju. Z tym so praji: Žohnowanje rěka, zo je Bóh ze žohnowanym. Wězo to njerěka, zo Bóh přeco a wšudžom pomha a škita, tak, zo so ničo złeho stać nje-može. Ale z tym je prajene: Štož pola Boha wostanje, toho Bóh tež w nje-zbožu njewopušći. Kak so to stawa, to

Njeswaćidło, hdžež so lěta 1949 wotměwaše cyrkwinski džeň. (Tehdom běše znatřkowny napohlad pak hinaši).

740 64 / 34485

nam biblija w stawiznje wo Józefu pokazuje.

Ale runje tuta stawizna wo Józefu nam tež hišće něšto druge pokazuje. Móžemy tu spoznać, zo je wot Boha žohnowany za druhich ze žohnowanjom. A Abrahamej Bóh praji: Ja chcu tebje požohnować a ty budžeš požohnowanje (1. Mójzasa 12).

Hdyž Wam, lubi čitarjo našeho „Pomhaj Bóh“, nětko za nowe léto bože žohnowanje přēju, potom to w horjeka naspomnjenym zmysle měnju: Ja přēju Wam, zo by Bóh tež 1984 z Wami był. Wam pomhał a Was škitał. Njeh je Bóh z Wami, štožkuli nas tež woćakuje, a njeh Was žohnuje. Daj pak Bóh tež, zo byšće Wy za druhich ze žohnowanjom byli.

W tutym zmysle z Bohom do noweho léta!
Waš Siegfried Albert

Božo, ty wjedžeš mje po prawym puću

Prispomnjenje: Mandželskaj Sulc běštaj mjez čěskimi hosćemi, kotřiž běchu w lécu 1982 z busom na tři dny do Lužicy přijeli. Wonaj běštaj pola Hennersdorfec swojby w Bukecach w kwartěrje. Wot tutoho časa je mjez nimi wutrobnny kontakt. Mandželskaj Sulc běštaj w lécu 1983 zaso we Lužicy. Při tutej skladnosći zwjeselištaj kemšerjow na serbskej božej službje w Poršicach a w Budyšinku z rjanymi, pobožnymi spěwami.

Tamnu nježdělu wječor sedzachmy hišće dolho pola Hennersdorfec hromadže, a wonaj powědaštaj ze zbožnej džakownosću wo pućach, kiž bě Bóh jeju wjedl. Tajke pobožne bjesady bychmy dyrbjeli husćišo měč w swoich domach! Při rozžohnowanju jeju prošach, zo byštaj něšto wo swoich duchownych nazhonjenjach za Pomhaj Bóh napisaloj a na paski nam někotre spěwy naspěwaloj. Wobě prostwje staj nam dopjelnihoj. Wutrobnje so jima džakujemy. Štož chce paski za rekorder wupožičić, njeh so na mnje wobroćić (Wirth, tel. 4 77 88).

Narodźił sym so w Ukrainje w léce 1912 jako syn čěskeho luda. Pochadžam z wulkeje swojby – běchmy 7 džěć. Nan zemrě w léce 1920. Po léce 1917 nastachu za Sowjetski zwjazk nimoměry čězke časy z wojowanjom Rusow mjez sobu a z wójskami kapitalistiskich krajow. Tehdom džěže wo zachowanje noweho towaršnostneho porjada a wo same, hole žiwjenje. Ze 16 lětami sym 1928 z našeje wsy wušoł, zo bych džěłał w rudnych podkopakach pod zemju. W tutym času móžach srjedźnu technisku šulu w léce 1932 doskónčić a sym na to hišće dalje 5 lět w podkopakach džěłał.

Nazymu 1937 pósłachu mje jako dobreho džělačerja na wysoku hórniku šulu (Bergbauakademie). Moje studije tam je wšak 2. swětowa wójna přetorhnyła. W tutej době sym so woženil. Ze swojbu a při wuznymy buchmy do Němskeje wotwjedźeni. Najwjace smy w koncentraciskich lěhwach pola Hannovera byli hromadže z ruskimi, ukrajskimi a francoskimi jatymi.

W léce 1944 so nam poradžić „legalnje“ so přesydlčić do Plznja w Čěskej k mojemu bratřej. Tam sym džěto dostal we wuhlowych jamach hač do kónca drugeje swětoweje wójny. W léce 1950 sym wysoku hórniku šulu w Nstravje doskónčil. Ja mječach zamołwite zastojnstwa w hospodarstwjce, doniž 1967 na wuměnk njewoteńdžech.

Pječ džěć smój mětoj – za radosć a zrudobu dosć! Hdyž běchu džěć dorosćene, přindže za nas najčeši čas žiwjenja. Hrěch je přjedy we nas mócný był,

a nětko dyrbjachmy jeho plody poznać. Jako ateisća njejsmoj nič wědžaloj wo Boze, wo jeho sudach, wo jeho lubosći k nam čłowjekam. Mój smój žiwaj byłoj po swoich planach a myslach. Nětko je w naju žiwjenju jedna tragedija po drugej přišta. W léce 1974 zahiny na dróze bjez swojeje winy naš starši syn Karel w 27. léce swojeho žiwjenja. My mječachmy jeho wšitcy jara lubo. Jedne léto bě w zbožownym mandželstwjce žiwý byl a měješe 2 měsacaj staru džowučku. Rana běše za nas wšitkich nje-směrnje bolostna, najbóle wšak za mandželsku a našeho mlódšeho syna Vlastimila, kotryž so ze svojim starším bratrom derje rozumješe. Mjez sobu sej rady pomhaštaj.

To pak běše hišće přemalo za naše přjedawše hrěchi. Pječ měsacow pozdžišo podachmy so z awtom k swojej džowuce do Ostravy. Při tym sta so nowe njezbožo, a naš druhí syn wumrě. Wón bě 20 lět stary a chcyše so za tři měsacy woženić. Ja a moja žona buchmoj tež jara čězko zranjenaj. Štož mje tehdom widžeše, njeměješe žaneje nadžije, zo hdy zaso wustrowje. Na mojim čěle njebě ani blečka, kotryž njeby wobškodženy byl. Po lěta sym w chorowni ležal. Moja mandželska, kotraž běše na najstrašnišim městnje sedžala, měješe zlamanu nohu a někotre mjeńše rany. Za dwaj měsacaj móžeše chorownju wopuščić. Tole wustrowjenje wobhladuju za boži džiw. Namaj bě wěrjaca wo-

Gerat Lazar

Stawizny serbskich cyrkwinskih dnjow

Jako druhí cyrkwinski džěń plaći w léce 1948 zjězd w Bukecach a we Wulkich Zdžarach. W Bukecach předowaše tehdomniši wyši farar Mjerwa, designat jako přichodny serbski superintendent. Přitomnaj běštaj tež krajny biskop D. Hahn a wyši krajnocyrkwinski rada Knospa. Hesło tutoho zjězda bě: „Kak twarimy bože kralestwo w Serbach?“ Žiwa diskusija nasta. Jedyn němski farar z dwurěčneje wosady so prašeše, hač je nětko po wójnje hišće trěbne, serbsce předować, a to ze starym argumentom: „Serbja tola wšitcy němsku rěč rozumja!“ „A Serbowstwo tak a tak bórže wumrěje!“

Na to wotmołwi D. Hahn z woprawdže biskopskim słowom ze Swjateho pisma (Zjem. Jana 3,2): „Posylń to druge, štož chce wumrěć!“

Po zapisku Serbskeje superintendenty, kotryž mam tu před sobu, stoji runje tak pod čisłom „2“ dalši cyrkwinski zjězd w samsnym léce, mjenujcy we Wulkich Zdžarach. Hesło tutoho dnja njeje znate. Liturg běše tam wosadny farar Zyguš a předował je farar Richard Šořta z Delnjeho Wujězda. Tež na tutón cyrkwinski džěń běše přeprošena cyļa Wojerowska wokolina. Tajke zeńdženje zo Serbam tak jara lubješe, zo so wobzamkny, dalje tajke zjězdy zarjadawać.

Třeci zjězd tutoho razu běše 1949 w Njeswačidle. Wón měješe swój wosebity wuznam z tym, zo so tehdom přeni serbski superintendent Mjerwa přez krajneho biskopa Hahna do swojeho wysokeho zastojnstwa zapokaza.

Naš němski biskop, kiž pak wobknježeše rušćinu, wužiwaše při wobkrućenju samo serbsku rěč, a to jara derje klinčeše.

Na němskich kemšach předowaše wyši krajnocyrkwinski rada Knospa a na serbskich nowy superintendent sam. Popođnju so wšelake poskićić, mjeztym tež rjana připowědanska hra, kiž wo-

sadna tamnišeje ewangelskeje cyrkwe přinjesla bože slovo – ewangelij. Tak smój so přeni raz zetkaloj z Jězusom Chrystusom. Docyła přeni króć smój swjatu bibliju do ruki wzałoj. W nej smój spoznałoj wjele wěrnosćow swojeho žiwjenja, wo kotrychž přjedy nič njewědžachmoj, byrnjež běchmoj wěrnosć lubowałoj, ju pytałoj a za nju stałoj. Přeco zaso wšak nam pozaswita, zo ju prawje njeznajemy. Nětko so namaj dósta do rukow tale droha kniha, kotraž namaj pokaza njepowalnu wěrnosć: *Ja sym tón puć a ta wěrnosć a to žiwjenje. Nichtó njeprindže k Wótcej, chiba přez mje.* Wona pokaza namaj měr, kotryž wona dawa: *Měr wam wostaju, swój měr wam dawam. Waša wutroba so nještřóžej ani so nještřachuj.* Tu bě lubosć: *Tak je Bóh swět lubawal, zo je swojeho jeničkeho Syna dal, zo bychu wšitcy, kiž do njeho wěrja, zhubjeni njebyli, ale wěčne žiwjenje měli.* To bě wumóženje: *Wěr do Knjeza Jezu Chrysta, tak budžeš ty a twój dom zbožny.* Tu bě wěra: *Njeboj so, jeno wěr!* Tu bě wjele slubjenjow – wěrných a wěstých. Najwážniše pak bu namaj słowo ze 107. psalma: *Wón pósła swoje słowo a wustrowi a wumó jich, zo njewumrěchu. Či njeh so Knjezej džakuja za jeho dobrotu a za jeho džiwu, kotřez won čini na čłowjekach. A njeh džak wopruja wupowědajo jeho skutki z wjesolosću.*

(Pokročowanje w přichodnym čisle!)

Wulke Zdžary, městno cyrkwinskeho dnja léta 1948.

sebjce swjatosć cyrkwinskih rumnosćow a gratow wuzběhowaše. Tehdom běše so nahladna ličba ewangelskich Serbow ze wšech koncín zešta, přez 600 běše to na kóždy pad.

Stwórty cyrkwinski džěń wotměwaše so 17./18. junija léta 1950 we Łazu. Tehdom započachmy so hižo sobotu popođnju zhromadžować. Přeprošeni běchu k tomu serbscy fararjo, cyrkwinsky předstjerjo, sobudžělačerja a družu zajimcy.

Farar Hofmann-Delnjowujězdzanski a ja mječachmoj přednošawać wo přajnach cyrkwinskeho a narodneho žiwjenja w našich dwurěčnych wosadach. Za-

rjadowanje so — bohužel — wotměwaše w němskej rěči. Wšak bě farar Hofman Němc, a pódla běše jako zastupnik sakskeho cyrkwinskeho wjednistwa wyši krajnocyrkwinski rada Knospe z Drježdźan, kiž běše tehdom k třěćemu razej na serbskim cyrkwiskim dnju a so čuješe jako prócowar za serbske zajimy. Won namjetowaše tehdom tež, zo ma cyrkwinski dzeń měč za přeco jednoho předsydu. Za tajkeho wuzwoli tehdom zhrmadźizna mje, mój zastupnik bě farar Černik a wot lěta 1958 sem superintendent Wirth.

Tehdomniši farar Wirth poskići nam 17. junija wječor we Łazowskim božim domje přednošk ze swětłowobrazami. Won rěčeše wo serbskich wosadach a cyrkwjach a pokazowaše k tomu rjane wobrazy.

Njedźelu dupołdnja bě Boži dom počny nutrnych kemšerjow. Liturgiju měješe wosadny farar Körner. A jara so radowachmy, zo móžachmy jako předarja zaso slyšeć fararja Palerja, kiž běše so hakle před krótkim časom z jatby wroćil a kiž nam praješe, zo je nětko zaso wuměnil „čorny kitl hórnik“ z čornym talarom duchowneho. Po rjanym předowanju strowjachu nas w mjenje cyrkwinskich wyšnosćow superintendentaj Mjerwa-Bukečanski a König-Wojerowski a farar Zyguš-Wulkozdžarowski.

Popołdnju widžachmy hnujace předstajenja w serbskich drastach. Wojerowska skupina pod nawjednistwom fararja Černika nam rjenje předstaji prje-

Martin Luther w rozmołwje mjez cyrkwjemi

Smy hižo wuzběhnyli, zo njemóžemy w našim małym łopješku wo wšěm rozprawjeć, štož je so we wobłuku woswjećena Lutheroweho jubileja w našej republice wot cyrkwyje a stata činiło. To bě jara wjele.

Dokelž pak smy w našim „Pomhaj Boh“ tež stajnje zaso ekumeniske hłosy slyšeć dali, haj, dokelž móžemy prajić, zo je ekumena jedne z našich hłownych temow, chcemy tola wo jednym zarjadowanju skrótka rozprawjeć, kotraž měješe za ekumenu, wosebje tu mjez našeje cyrkwyje a romsko-katolskej wuznam:

Za čas Ekumeniskich zetkanskich dnjow w Lipsku k wotzamknjenju Lutheroweho jubileja bě dnja 11. nowembra wječorne zarjadowanje w Thomascyrkwi w Lipsku wěnowane poměrej druhich křesćanskich konfesijow k Lutheraj.

Wosebje wobkedźbowana bu při tym přitomnosć kardinala Jana Willebrandsa z Roma, prezidenta watikanskeho sekretariata za jednotu křesćanow. Jeho přewodžeštaj Berlinski kardinal Meisner a biskop Schaffran biskopstwa Drježdźany-Mišno.

Kardinal Willebrands rěčeše wo Lutheru jako bratře, ke kotremuž „tež hdyž njeje won pozdžišo zwostał w polnej zhrmadnosći cyrkwyje, so bratrowstwo w Chrystu njeje zničilo“. Kardinal pokaza na to, zo je katolska cyrkej přez ekskomunikaciju Luthera pokazala, zo je Luther z jeje stejšća sem bludźil.

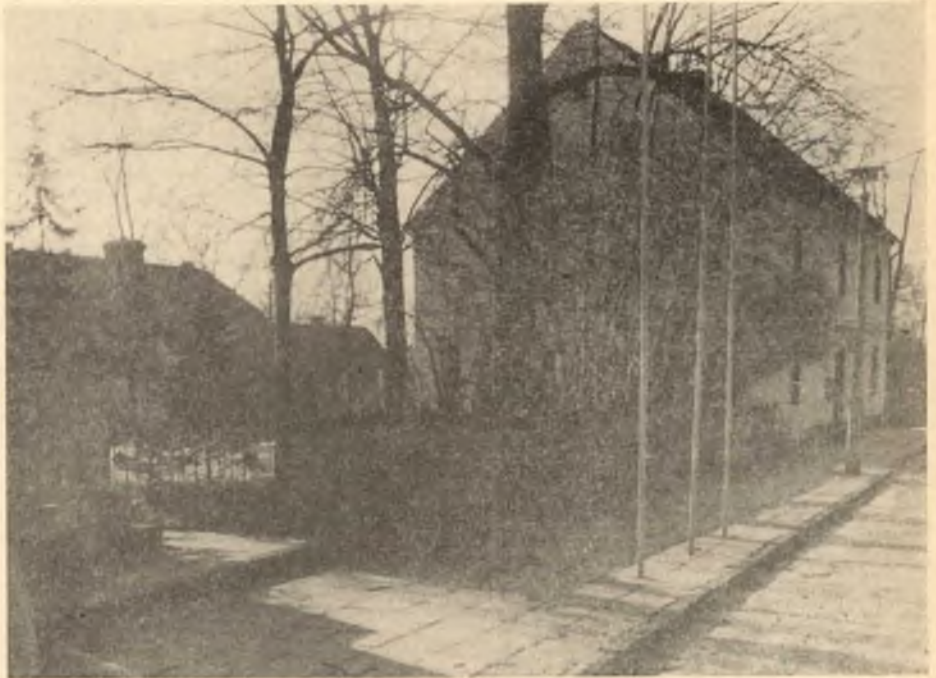
W přitomnosći pak, praji kardinal, su intensiwnje prócowanja dowjedli k dospołnemu, diferencowanemu a zhlubšěnemu wobrazaj Luthera.

Willebrands pokaza na to, zo bě Luther znjeměrny wot prašenja za milosćiwym Bohom, a praji: „Pramóc zleho, njemóc čłowjeka a wšehomóc Boha běchu centralne žiwjenske prašenja profesora teologije, modlerja, předarja a

dawše zdobne přitowanje na křćenicy. Potom scěhowaše hišće jimace bibliške rozpominanje fararja Rejslera-Budestečanskeho. Ja so hišće dopominam, kak won nas ewangelskich Ser-

bow namołwi, při starym serbskim postrowje „Pomhaj Boh“ wostać a so moderneho wašnja, hdžež sebi přeja „Dobry dzeń“, wzdawać.

(Pokročowanje w přichodnym čísle!)

Fara a pomnik Zejlerja we Łazu, městnje 4. cyrkwiskeho dnja.

dušipastyrja Martina Luthera. Won je so tutym prašenjam z tajkej rozžahlosću a konsekwencu stajil, zo móžemy jeho w tutym nastupanju a z wěstym prawom jako rěčnika Boha, jeho majestósce, slawy a jeho sudnistwa, a z dobrom jako rěčnika čłowjeka, kotryž je w swójim do sebje schilenju (Insichgekrümtheit) a swojej padawosći jeničce na božu hnadu a milosć pokazany, mjenować.“

Njejsu to rjane a wažne słowa, kotraž je tutón wysoki zastojnik romskeje cyrkwyje za Luthera namakał? Wone dawaja nam nowu nadźiju, zo prócowanje wo ekumenu dale pónđže.

Cyril Pjech

Naše nowiny a časopisy před 100 lěta

Z Rakec

Cyrkwinske powěsće w zańdženym lěće maja so tak: Spowědných ludźi je było 4 727, a to 4 131 ze serbskeje a 596 z němskeje wosady. Mjez nimi bě 54 młodych křesćanow, kotřiž přeni raz k Knjezowemu blidu přistupichu. Chorosc a slabosc dla wužiwaše swjate woprawjenje doma 130 wosobow, 116 ze serbskeje a 14 z němskeje wosady. Narodziło je so 105 dźěci, 8 mjenje dyžli w prjedawšim lěće, 86 serbskich a 19 němskich. Mjez nimi bě 19 njemandželskich dźěci. Zemřelo je 67 wosobow, 27 mjenje dyžli lěto prjedy, 54 ze serbskeje a 13 z němskeje wosady. 5 wosobow chowaše so do Rabic. Připowědało je so 31 porow, 9 porow wjace dyžli w prjedawšim lěće, a to 22 porow ze serbskeje a 9 z němskeje wosady. W našim Božim domje da so 23 porow zwěrować.

Z Hrodzišća

W našej wosadze je so w lěće 1883 narodziło 79 dźěci, 46 hólcow a 33 hólcow, 5 dźěci morwonarodzenych a 14 njemandželskich. Připowědaných bu 20 porow a tudy zwěrowanych 12. Wumrě-

ło je 50 wosobow, 24 dźěci a 26 dorosćenych. Spowědných bě 3 622, mjez nimi 3 194 Serbow a 428 Němcow. Pačerskich dźěci bě 41 a 37 serbskich a 4 němskich: 46 wosobow je so doma woprawjeć dało. Wunošk cyrkwinnych kolektow běše 320 hriwnow 83 np.

Z Bukec

W zańdženym lěće 1883 bě tu w našeje wosadze spowědných 6 036 a to 2 568 muskich a 3 468 žónskich a 104, kiž doma Bože wotkazanje wužiwachu. Narodziło je so 116 dźěci, 58 synkow a 58 dźowčićow, 5 morwonarodzenych a 14 njemandželskich. Připowědało je so 31 porow, wot kotrychž tudy wěrowanych 25 porow. Zemřelo je 96 wosobow, mjenujcy 42 muskeho a 54 žónskeho rodu, 13 mandželskich hospodarjow, 10 mandželskich hospozow, 6 wudowcow, 8 nježenjenych a 41 dźěci, mjez tutymi 2 šulskeje dźěci, starobu přez 80 lět běše 7 wosobow dožiło.

Serbske Nowiny, januar 1884 (Zestajata R. Šafratowa.)

Žony so schadźowachu

Tež w tutym lěće wotměwaše so na dnju Michała, 29. septembra, w Michałskej cyrkwi w Budyšinje kublanski dzeń za žony Budyskeho cyrkwiskeho wobwoda.

Dzeń započá so z kemšemi, kotraž dźeržeše nam knjez farar Burkhardt z Drježdźan. Na nich wobdźěli so 90 wěriwych. Předowanje steješe w znamjenju dnja jandželow.

Po kemšach wosta 75 žonow ke kublanskemu dnjej. Wotměnjace spěwanje z našim kantorom a předstajenje přitomnych wosadow přendže do přednoška knjeza fararja Burkhardta: „Cyrkej — jeje jednota a pačenja.“

Wobjed přinjese mału přestawku do tutoho dnja. Kóždy móžeše so z druhim rozmołwjeć a wo swojej žónskej službje rozprawjeć abo tež nazhonjenja wot druhich hromadźić.

Swětłowobrazowy přednošk wo džěle w diasporje zhromadži wšitke žony zaso w cyrkwi.

Kofejpiće bě zakončenje kublanskeho dnja. Kóždy dyrbyje měč móžnosć, womeře swój bus dopcéř. Tohodla bě w třoch kónc tutoho dnja.

Spokojom a džakowny džěše kóždy domoj.

Tež w léće 1984 chcemy so na Michała w Michalskej zetkać. A. Albertowa

POWĚŚĆE

Budestecy: Njedawno překwapi nas Bukečanski farar na wotpočinku knjez Lazar z wosebitym wjeselom. Dokež bě naš wosadni kantor zupučował, přiwjeze knježnu Hanku Koklic sobu, zo by nam kěrłuše na byrglach přewodžala.

Do toho pak wona nam — derje zrozumliwje — z přewodom knjeza fararja Lazarja přednjese ariju „Ja dźeržu će“. Bě to za našu mału serbsku wosadku wězo wosebita chlōšćenka, za kotruž so knježnje Koklic, kaž tež fararje Lazarje z tym wosebje džakujemy. T

Lubuš: Na nježděli 1. adwenta 1983 woswjeći ewangelska wosada Lubuš we Wojerowskim wokřesju — Zhorjelska krajna cyrkej — 45. jubilej poswjećjenja swojeje cyrkwy ze swójbnymi kemšemi. Dale pokaza so liturgiska wustajeńca wo cyrkwiniskim léće. Tuta wustajeńca, kotraž wobjima jara drohotne wěcy, bě so wot něhdyšeho katolika ze susodnych Lutow zestajala.

Na kóncu kemši zaklinča samsny kruch na piščelach, kotryž bě so při poswjećanju božeho domu na 1. adwencie léta 1938 zahrał.

Cyrkej je so w lětach 1936—1938 wot tehdomnišeho brunicoweho zawoda nadtwarila. G. Wolf

25. akcija „Chlěb za swět“: W ewangelskich krajnych cyrkwach a swobodnych cyrkwach je so z 1. adwentom zahajiła 25. akcija „Chlěb za swět“. K tomu přečita so w cyrkwach zhromadna namotwa. Dokež je tuta akcija woprawdže křesćanski skutk, wuraz solidaritny křesćanow z nuzu čerpjacymi we wšem swěće, chcemy ju tu jara poručec. Stož chce něšto darić, njech to položi do kuwerta a woteda to na farje, pola Znutřkoweho misionstwa abo při kolekće w cyrkwi!

Genf: Ekumeniska rada cyrkwjow je so kónc oktobra Wozjewjenju Karibiskeje cyrkwiniskeje konferency přizamknyła, kotraž zasudzuje inwaziju USA a šesć druhich karibiskich statow na kupje Grenada jara wótrje. Wuzamołwjenje wojskeje akcije přez to, zo su pječa někotre staty tuteje kónčiny sej to přeli, je njeznjesliwe, je čezke zranjenje mjezynarodneho prawa a stwori najstrašniši precedency pad, rěka we wozjewjenju generalneho sekretara Philipa Pottera. Wón wuzběhuje prawo luda Grenady, sej knježerstwo swojeje wole wolić. ena

Budyšin: Sobotu, dnja 26. nowembra schadźowaše so Serbska ewangelska zwjazkowa zhromadźizna na Michalskej farje. Wočakujemy připrjenu rozprawu wo njej.

Großhennersdorf: 15. nowembra bu 19 zbrašenych w starobje 18 do 33 lět smjertny wopór wohenja w starym twarje dwora Katrny w Großhennersdorfje. Džesać dalšich zbrašenych so zrani a bu we wokolnych chorownjach hnydom strowotnje zastaranych.

Wulku zwólniwość k zasadženju při wuchowanju wohenjenych a při wojuowanju přećiwu wohenjej pokazachu sobudželačerjo Dwora Katrny, dobrowólne wohnjowe wobory wokolnych wsow a městow. Ludowa policija Lubij a Nuzna mediciniska pomoc Němskeho čerwjeneho křiža. Wot cyrkwiniskich a diakoniskich zarjadowanjow, priwatnych wosobow, ludowych a druhich zawodow poskići so hnydom pomoc. z ena

Erfurt: Někak 50 000 ludži bě so na wječoru 10. nowembra na naměšće před Erfurtskim domom zhromadziło, zo by so wobdžěli na kóždolětnym Měrcinowym swjedženju. „Měrcinowa swjatočnosť w Erfurce ma dołu tradiciju, nic naposledk jako swjedžen latarnjow“, mjenješ Hans Donat, sobudželač Erfurtskeje katolskeje cyrkwy k powitanju. Wón pokaza na teju mužow, kotraž staj přičina tuteje swjatočnosće a kotraž běstaj na jako transparent zarjadowanej wobrazowej scěnje na tachantskich schodach widjeć: swjaty Měrcin a Martin Luther.

Po swjatočnosći běchu krótke kemše we wjacorych cyrkwach a koncert Drježdžanskeho Křižneho chóra. K wobzamknjenju Měrcinoweho dnja woswjećichu ewangelske Erfurtske cyrkwiniske wosady narodniski swjedžen k česći reformatora w rumach Augustinskeho klōštra, w kotrymž bě Luther so stał z mnichom. z ena

Schwerin: 42lětny farar Christop Stier nastupi w lécu 1984 jako nowy krajny biskop Ewangelsko-lutherskeje krajneje cyrkwy Mecklenburga naslědnistwo krajneho biskopa dr. Heinricha Rathke, kotryž potom po dwanaćelětnjej službje jako biskop so wróci do wosadneho farskeho městna.

Mecklenburgska krajna synoda wuzwoli při swojim nazymskim schadźowanju wot 10.—13. nowembra w Schwerinje Christopa Stiera při třecim wolenju za biskopa. Dalši kandidat bě z Mecklenburga pochadźacy Lipsčanski docent theologie dr. Joachim Wiebering. z ena

Eisenach: Europski kongres fararjow, kotryž wotmě so wot 7. hač do 9. nowembra w Eisenachu a na kotrymž wobdžěli so někak 70 ewangelskich fararjow z 11 europskich krajow, bě nadawkej wěnowany, na předwječoru 500. narodnin Martina Luthera wo powolańju fararja přemyslować, kotraž je přez reformatora dóstało swójki profil. Tute oficialne zetkanje bě přenje swojeho razu.

W srjedžišću kongresa steješe přednošk krajneho biskopa dr. Jana Hempela (Drježdžany) wo temje: „Farar — měšnik, předar, partner?“ Jako zwostawacy nadawk fararja mjenowaše biskop zamołwite wukładowanje bibliskeho poselstwa, a to w sluchanju na bože slowo a na to, štož wosadu zaběra (was in der Gemeinde umgehen). Rozmołwy w skupinach a zhromadne wobhladanje Lutherowych městnow dawachu přiležnosć k informaciji a wuměnje mysłow. ena

Güstrow: Bonhoefferowe dopóznaće, zo ma křesćan podžěl měč na žiwjenju a čerpjenju swěta, je zaklad za džělo za měr w Ekumeniskim bazisowym seminarje w Rakecach, prajichu sobudželačerjo tuteho seminarja ze swojim fararjom w „domje cyrkwy“. Zarjadowała bě so na přeprošenje zarjada za službu we wosadach Mecklenburgskeje krajneje cyrkwy diskusija pod temu „informacija a kontrowersa“. ena

Berlin: Dnja 29. septembra schadźowaše so prezidij Ewangelskeho cyrkwiniskeho dnja w NDR. Wón přińdže při tym k „w cyklu najbóle pozitiwnemu posudžowanju“ sydom cyrkwiniskich dnjow w NDR w tutym léće. Na wšěch dnjach dohromady wobdžěli so někak 200 000 ludži.

Prezidij zwěsći, zo stej so wudawki a próca zadaniłoj a zo su tute dny byli za křesćanow pohón k tomu, w tutym kraju žiwi być. ena

Naše serbske ewangelske terminy léta 1984

Wšitke tute terminy hišće njesteja. Na příklad je superintendent na wotp. Wirtk organizowanje „serbskeho busa“ ze strowotnych přičin wotedał a nje-wěmy hišće, kak z tym dale pōndže. Tež termin wosadneho dnja we Wojerowskej wokolinje njeje hišće kručje postajeny, ale wón budže w oktobru.

Tute terminy su wěste:

Serbske blido: pjatk, 6. januara 19.30 hodž. na Michalskej farje

Kublanski džen: pōndželu, 20. februara na Hornčerskej hasy. Tema budže: Modlitwa

Cyrkwiniski džen: 30. 6. a 1. 7. w Poršicach.

Porjedženka

Přez misnjenje čišćernje su so w hodownym čisle strony zaměnili: Štwórta strana z hodownym powědančkom a započatkom nastawka wo Lutheru wot Jana Malinka ma być druha a nětčiša druha z nastawkom wo wosadnym dnju měješe być štwórta! Přez to je so wězo tež grafiski wobraz skazył.

SERBSKE BOŽE SLUŽBY

Januar 1984

1. 1. — Nowe lěto

Budyšin-Michalska: 9.00 hodž. kemše (Albert)
Budestecy: 9.30 hodž. kemše (G. Lazar)

6. 1. — Třoch kralow

Bukecy: 9.00 hodž. kemše (G. Lazar)
Njeswačido: 10.00 hodž. kemše (Albert)

8. 1. — 1. nježděla po Třoch kralach

Huska: 10.00 hodž. kemše (Albert)

15. 1. — 2. nježděla po Třoch kralach

Bart: 9.00 hodž. kemše (Malink)
Budyšin: 10.00 hodž. kemše z božim wotkazanjom (Feustel)
Poršicy: 8.30 hodž. kemše z božim wotkazanjom (Feustel)

22. 1. — 3. nježděla po Třoch kralach

Minakal: 9.00 hodž. kemše (Feustel)

29. 1. — 4. nježděla po Třoch kralach

Hodžij: 10.00 hodž. kemše z božim wotkazanjom (Albert)
Hrodzišćo: 10.00 hodž. kemše (Malink)
Rakecy: 9.30 hodž. kemše z božim wotkazanjom (J. Lazar)

5. 2. — 5. nježděla po Třoch kralach

Budestecy: 14.00 hodž. kemše (Albert)
Budyšin-Michalska: 9.00 hodž. kemše (Albert)

Pomhaj Böh, časopis ewangelskich Serbow. — Wuchadza jónkroč za mēšac z licencij č. 417 Nowinarskeho zarjada pola předsydy Ministerskeje rady NDR. — Rjaduje Konwent serbskich ewangelskich duchownych. — Hłowny zamołwity redaktor: Farar Cyril Pjeh, 8400 Riesa 11, Windmühlenstraße 17, tel. 72 83. Ekspedicija: Farar G. Lazar, 8601 Bukecy (Hochkirch, Kirehweg 3). Přinoški a dary na konto Sorbsche evangelische Superintendentur Bautzen Sp. Bautzen 4962-30-110! — Ludowe nakładnistwo Domowina Budyšin. — Index-Nummer 32921 — Čisć: Nowa Doba, čišćernja Domowiny (III-4-9-2140)